

31 JAN 2019

2019. 00651

Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer .
Postbus 291
700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg II
GGZ
Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl
T +31 (0)20 797 85 55
Contactpersoon

2019002021

Datum 31 januari 2019
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2019000100
Onze referentie
2019002021

Uw referentie
201800651

Uw brief van
2 januari 2019

Geachte voorzitter, commissie,

Inleiding

U hebt op 2 januari 2019 aan Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de voorwaarde (clausule) die verweerder stelt bij de vergoeding van de kosten van het opleiden van de eigen hond van verzoeker tot ADL-hond (hierna: hulphond). Deze clausule houdt in dat verweerder de verantwoordelijkheid voor het correct en doelmatig functioneren van de hond in dit geval legt bij de zorgaanbieder.

U hebt ons verzocht met name in te gaan op de vraag of het opleiden van een eigen hond tot hulphond een verzekerde prestatie is als bedoeld in de Zvw.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Geschil

Niet is in geschil of verzoeker aanspraak heeft op een hulphond. Als de aanspraak op een hulphond vaststaat, wordt door verweerder normaal gesproken een hulphond geleverd in bruikleen door een hondenschool. Hierbij verwijst verweerder naar het Reglement Hulpmiddelen. Verzoeker wenst zijn eigen hond te

laten opleiden tot hulphond. Verweerder geeft hiervoor een machtiging af op 15 augustus 2017 waarbij hondenschool De Click (hierna: De Click) de hond van verzoeker zou opleiden. De Click heeft de hond van verzoeker op 12 september 2017 door een dierenarts laten keuren, waarbij de dierenarts aangaf dat sprake is van patelluxatie (losse knieschijf). Op basis van deze informatie vond De Click het risico te groot om de hond van verzoeker op te leiden tot hulphond. De machtiging is vervolgens omgezet op 14 december 2017 naar de Martin Gaus Hondenschool. Ook deze school heeft laten weten de samenwerking te willen stoppen na het horen van de afwijzing van De Click, en omdat zij de hond van verzoeker te klein vinden.

Zorginstituut Nederland
Zorg II

Datum
31 januari 2019

Onze referentie
2019002021

Bij brief van 12 juli 2018 is de machtiging uiteindelijk omgezet naar hondenschool Service Dogs, hierbij heeft verweerder echter een clausule opgenomen. Deze clausule houdt in dat als de hond van verzoeker wordt opgeleid tot hulphond, de zorgaanbieder (Service Dogs) gedurende vijf jaar verantwoordelijk is voor het correct en doelmatig functioneren van de hond als hulphond.¹ Hierop heeft Service Dogs aangegeven dat zij de hond officieel willen keuren. Mocht hij goedgekeurd worden willen ze niet verantwoordelijk zijn. Verweerder legt echter ook in dat geval de kwaliteitsverantwoordelijkheid bij Service Dogs omdat de hond eerder is afgekeurd door een andere hondenschool en verweerder geen risico wil lopen dat de hond vroegtijdig niet meer geschikt is om als hulphond te functioneren.

Verzoeker geeft verder aan dat een andere dierenarts zijn hond op 7 februari 2018 klinisch heeft gekeurd en dat de betreffende aandoening (patelluxatie) niet is geconstateerd. Verder geeft verzoeker aan dat Service Dogs de conclusie van de andere hulphondenscholen naast zich neerlegt en deze als onzin, betiteld.

Toepasselijke zorgverzekering

Polisvoorwaarden

In artikel 36 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op hulpmiddelzorg omschreven met verwijzing naar het Besluit zorgverzekering (Bzv), de Regeling zorgverzekering (Rzv) en het Reglement Hulpmiddelen, behorende bij de zorgverzekering. In het Reglement staan nadere voorwaarden voor het verkrijgen van hulpmiddelen, zoals ook de hulphond. Uit het Reglement blijkt dat een hulphond in bruikleen wordt verstrekt.

Regeling zorgverzekering

Een hulphond valt onder artikel 2.12 Rzv: Uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in het bewegingssysteem, 1^e lid, onderdeel b: hulpmiddelen ter compensatie van beperkingen bij het gebruiken van hand en arm.

Adequaat hulpmiddel

Een verzekerde heeft ingevolge artikel 2.9, eerste lid, van het Bzv (te allen tijde) recht op een goed functionerend hulpmiddel, passend bij de beperking van de verzekerde (dus adequaat).

Aangaande het criterium van adequaatheid heeft de CRvB overwogen dat een hulpmiddel geschikt moet zijn om de beperkingen/belemmeringen van verzekerde in aanvaardbare mate te compenseren, alsmede de concrete feiten en

¹ Niet duidelijk is of de vijf jaar gaat lopen nadat de hond is opgeleid.

omstandigheden waarin de individuele verzekerde op het gebruik ervan is aangewezen.²

Zorginstituut Nederland
Zorg II

Reparatie (herstel)/vervanging

Het te allen tijde recht hebben op een adequaat hulpmiddel houdt ook in dat een hulpmiddel vervangen of gewijzigd kan worden. Mocht een hulpmiddel niet meer goed of onvoldoende functioneren, dan is immers geen sprake meer van een adequaat functionerend hulpmiddel en moet dit hulpmiddel in voorkomende gevallen hersteld of vervangen worden.

Datum
31 januari 2019

Onze referentie
2019002021

Doelmatigheid

Gelet op de Memorie van Toelichting bij artikel 14 van de Zvw, is het uitgangspunt dat de doelmatigheid een onderwerp is dat behoort tot de verantwoordelijkheid van de zorgverzekeraar. Hierbij kunnen de kosten in overweging worden genomen. De verstrekking moet niet onnodig duur zijn. Van een onnodig dure voorziening is sprake als in plaats van deze voorziening goedkopere adequate, alternatieve hulpmiddelen voorhanden zijn.³ Wat in dit opzicht onnodig is, wordt in overwegende mate bepaald door de situatie waarin de verzekerde op het gebruik van het hulpmiddel is aangewezen. Ook de doelmatigheid van een hulpmiddel wordt, behalve door de aard en de kwaliteit van de constructie, in sterke mate bepaald door individuele factoren.

Beoordeling

Uit de Rzv volgt dat een hulphond onder de functiegerichte omschrijving valt van artikel 2.12 van de Rzv en dus een verzekerde prestatie is. Welke hond is opgeleid tot hulphond is niet relevant voor de vraag of het wel of niet onder de functiegerichte omschrijving valt en of het een te verzekeren prestatie is. Het staat een zorgverzekeraar vrij verzekerde de mogelijkheid te bieden om zijn eigen hond op te leiden tot hulphond. Een verzekerde heeft echter geen afdwingbaar recht op die mogelijkheid nu deze mogelijkheid afhangt van de vraag of de eigen hond geschikt is tot het opleiden tot hulphond en of het doelmatige zorg betreft.

Het Zorginstituut is van mening dat het geschil dan ook niet zozeer is gelegen in de vraag of het opleiden van een eigen hond tot hulphond al dan niet een verzekerde prestatie is, verweerder is immers ook bereid deze kosten te vergoeden. De vraag in dit geschil heeft meer betrekking op de vraag of de eigen hond *van verzoeker* geschikt is te worden opgeleid tot hulphond, en daarna ook gedurende langere tijd inzetbaar of vervangbaar. Deze geschiktheid (het adequaat zijn en blijven) en dus ook eventueel herstel of vervanging van de hulphond hangt vervolgens direct samen met de vraag of het doelmatige zorg betreft. Ten gevolge van deze vragen is in geschil of de hiervoor genoemde clause door verweerder mag worden opgenomen.

Krachtens artikel 114, derde lid, j^o artikel 11 van de Zvw adviseert het Zorginstituut over geschillen die betrekking hebben op de te verzekeren prestaties zoals opgenomen in de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering. Het voorliggende geschil heeft geen betrekking op de vraag of een hulphond een verzekerde prestatie is of dat verzoeker hiervoor geïndiceerd is, nu verweerder

² CRvB, 15 augustus 2007, 05/5963 ZFW en CRvB, 19 september 2007, 06/1478 ZFW.

³ Idem.

meermaals een machtiging voor de opleiding tot hulphond heeft afgegeven.

Het geschil lijkt zich toe te spitsen op de vraag of het opleiden van de eigen hond van verzoeker in dit specifieke geval adequate en doelmatige zorg betreft en of verweerder de verantwoordelijkheid voor de geschiktheid van de hond als hulpmiddel in dit geval (via een clause) kan neerleggen bij de zorgaanbieder. Beantwoording van die vraag valt buiten de advisering van het Zorginstituut.

Zorginstituut Nederland
Zorg II

Datum
31 januari 2019

Onze referentie
2019002021

Hoogachtend,

Hoofd afdeling Zorg